

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/86/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113211949
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113211949.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a členov JUDr. Petra Šama a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpeného: ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Justičná 9, IČO: 36 789 615, proti žalovanému: Š. Z., K.. XX.X.XXXX, O. E. XX, XXX XX I., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného advokátkou JUDr. Zdeňkou Vokálovou, so sídlom Prešov, Hlavná 61, o zaplatenie 1.551,37 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 28.2.2014 pod č. k. 10C/173/2013-46, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

N e p r i z n á v a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov vyššie označeným rozsudkom zamietol návrh žalobcu, ktorým žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 1.551,37 eur s príslušenstvom. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Taktiež nepriznal náhradu trov vedľajšiemu účastníkovi.

Vychádzal zo zistenia, že podaným návrhom žalobca žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 1.551,37 eur s prísl., pričom podaním zo dňa 13.1.2014 vzal návrh späť o zaplatenie sumy 100,- eur z dôvodu, že túto časť jeho nároku žalovaný uspokojil po podaní návrhu. Ďalej mal za zistené, že účastníci konania uzavreli dňa 14.3.2008 Úverovú zmluvu (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 5.391,- Sk na nákup mobilného telefónu značky Sony Ericsson s dohodnutou mesačnou splátkou vo výške 556,- Sk pri počte splátok 12. Zmluva je vyhotovená na predtlačí, v spodnej časti ktorej je uvedené, že spoločnosť a klient podpísi na tejto zmluve zároveň uzatvárajú: a) záväzkový vzťah z právneho dôvodu čl. VI. podľa hlavy I. úverových podmienok; b) dohodu o zrážkach zo mzdy; c) zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru; d) zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru 2, a to všetko v rozsahu uvedenom na rube tejto listiny a v úverových podmienkach. Žalovaný tvrdil, že po splatení prvého úveru mu bola zaslaná úverová karta, ktorú aktivoval podľa pokynu, pričom následne z nej vybral sumu 2.404,14 eur, a titulom tohto úveru splatil sumu 1.895,16 eur tak, ako to vyplýva z prehľadu žalobcu, ktorý uznal. Zároveň vzniesol námietku premlčania nároku.

Na základe vykonaného dokazovania a aplikáciou § 4 ods. 1, § 2 písm. a/, b/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia zmluvy - 14.3.2008, § 40 ods. 1, 3 a § 457 Obč. zákonníka uzavrel, že zmluva o revolvingovom úvere je absolútne neplatná pre nedodržanie

obligatórnej písomnej formy. Účastníci totiž podpísali len predtlač zmluvy o úvere (v danom prípade úverovej zmluvy, ktorou bol poskytnutý úver 5.391,- Sk), kde drobným písmom v predposlednom odseku je síce uvedené, že zároveň uzatvárajú zmluvu o revolvingovom úvere, ale bez bližšej konkretizácie zmluvných podmienok a len s odkazom na úverové podmienky. Nie je teda v tejto časti zmluvy uvedený dokonca ani úverový rámec, čo je základná obligatórna náležitosť úverovej zmluvy. Pripojené úverové podmienky sú rozsiahle a napísané drobným písmom. Ťažko možno predpokladať, že by priemerný spotrebiteľ ich dokázal náležite vyhodnotiť, navyše, zjavne ide o podsunutú revolvingovú časť zmluvy. Žalovaný navyše úverové podmienky nepodpísal. Písomná forma zmluvy je naplnená s tým obsahom, ktorý účastník podpíše. Žalovaný však nepodpísal uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere s konkrétnym úverovým rámcom a preto zmluva s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je neplatná.

Pokiaľ teda došlo k plneniu z neplatného právneho úkonu, teda neplatnej zmluvy, ako to bolo v tomto prípade, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Z oboznámených listinných dôkazov vyplýva, že žalobca poskytol titulom neplatnej zmluvy finančné prostriedky vo výške 2.404,14 eur, pričom zo strany žalovaného došlo k vráteniu sumy 1.895,16 eur. Vzhľadom na námietku premlčania sa súd zaoberal touto námietkou v zmysle § 100 ods. 1 Obč. zákonníka, podľa ktorého sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného na splatenie úveru podaním zo dňa 28.1.2011, pričom v zmysle výzvy mala byť dlžná suma zaplatená do 15-tich dní, teda najneskôr do polovice mesiaca február 2011. Pretože návrh na začatie konania bol podaný na súde dňa 24.4.2013, je zrejme, že bol podaný po márnom uplynutí 2-ročnej subjektívnej doby, kedy je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úrok bezdôvodne obohatil. Táto skutočnosť musela byť žalobcovi známa, teda kto je osobou, u ktorej došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom začiatok plynutia premlčacej doby je daný v zmysle § 101 Obč. zákonníka, teda dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo sa po prvý raz mohlo vykonať už uplynutím splatnosti výzvy na splatenie daného úveru, a preto v danom prípade sa jedná o objektívne vymedzený začiatok, kedy vznikla možnosť podať žalobu na základe splnenia podmienok. V tomto prípade márnym uplynutím 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby došlo ku skutočnosti, že súd nemôže, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, priznať žalobcovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo forme rozdielu medzi poskytnutým úverom a prijatými splátkami. Je nesporné, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi je potrebné posudzovať aj podľa noriem upravujúcich spotrebiteľské právo, konkrétne podľa ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia tohto právneho predpisu. Keďže nárok žalobcu v tomto prípade podlieha premlčaniu, návrh z tohto dôvodu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešný žalovaný náhradu trov konania nežiadal, priznané mu neboli.

Výrok o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka taktiež posúdil podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže v danom prípade podanie vedľajšieho účastníka spočívalo len v oznámení o vstupe do konania a zo všeobecnej námietky o výške RPMN, ktorá však nebola účelná vzhľadom na to, že pri nároku žalobcu ani nebola špecifikovaná. Keďže vedľajší účastník nevykonal žiaden účelný úkon právnej služby, za ktorý by mu mohlo byť priznané právo na náhradu trov konania, ani tomuto účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie, ktorým žiadal o jeho zmenu tak, aby jeho návrhu bolo v celom rozsahu vyhovie, alternatívne zrušiť rozsudok a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania. Odvolanie podal z dôvodov § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/, f/ O.s.p.. Predovšetkým sa nestotožňuje s tvrdením prvostupňového súdu, že keďže ide o spotrebiteľský vzťah, musí sa vychádzať pri námietke premlčania bezdôvodného obohatenia z Občianskeho zákonníka. So žalovaným uzavrel dňa 14.3.2008 Úverovú zmluvu a súčasne na rovnakej

strane, kde sa nachádzajú aj podpisy oboch zmluvných strán, Zmluvu o revolvingovom úvere I. a Zmluvu o revolvingovom úvere II., a to pod bodom 67. Úverovej zmluvy. V tomto konaní si uplatnil nároky vyplývajúce zo Zmluvy o revolvingovom úvere II., pričom táto zmluva bola súdom právne posúdená ako absolútne neplatná pre absenciu písomnej formy. V tejto súvislosti uviedol, že Úverová zmluva bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka, a preto platí § 261 ods. 3 písm. d/ o tzv. absolútnom obchodnom záväzkovom vzťahu. Pretože ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, na predmetnú úverovú zmluvu je potrebné aplikovať aj zákon o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia § 52 a násl. Obč. zákonníka. Avšak nestotožňuje sa s tvrdením, že režim Občianskeho zákonníka je nutné v danom prípade aplikovať aj na inštitút premlčania, a to aj pre prípad, ak bola Zmluva o revolvingovom úvere II. posúdená súdom ako neplatná. Z tohto dôvodu má za to, že otázka premlčania má byť v danom prípade posudzovaná v režime Obchodného zákonníka s primeranou aplikáciou v § 52 a násl. Obč. zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.3.2013, sp. zn. 6MCdo/4/2012. Podľa § 397 Obch. zákonníka je v danom prípade premlčacia doba štyri roky. Táto platí aj pri nárokoch z bezdôvodného obohatenia. V súvislosti s aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka ohľadom premlčacej doby a jej plynutia poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa, či už nepriamo alebo aspoň sčasti, týkajú uvedenej problematiky (R 34/2002, ZSP č. 1/2003, str. 19, 4Obo/57/2003, 5Cdo/120/2010, 4Obo/115/99, MObdo V2/2010, 2 MCdo 4/2012, Nález Ústavného súdu SR zo dňa 13.12.2005, sp. zn. IV. ÚS 214/2004. Teda vznesená námietka premlčania vedľajším účastníkom je v tomto prípade nedôvodná a právne posúdenie vykonané prvostupňovým súdom je nesprávne.

Žalovaný v podaní, ktoré súdu došlo dňa 23.7.2014, žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. To isté žiadal aj vedľajší účastník na jeho strane v podaní, ktoré došlo súdu dňa 28.7.2014.

Odvolačný súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa premlčanie nároku žalobcu posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a návrh zamietol, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom v tejto časti (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom žalobcu odvolací súd dopĺňa:

Medzi účastníkmi nebolo sporné, a to ani žalobca v odvolaní nenamieta, že medzi účastníkmi ide o vzťah spotrebiteľský a zmluva zo dňa 14.3.2008 je neplatná z tých dôvodov, ako ich zdôvodnil súd prvého stupňa. Spornou zostáva iba otázka právneho posúdenia, či na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu ohľadom premlčania sa použije režim Občianskeho alebo Obchodného zákonníka.

Žalobca v odvolaní poukazuje predovšetkým na ustanovenie § 261 ods. 3 písm. d/ Obch. zákonníka, z ktorého odvodzuje použitie ustanovení o premlčaní nie podľa občianskeho práva, ale podľa práva obchodného. Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (zákonom č. 634/1992 Z.z. a ustanoveniami Obč. zákonníka). Ide teda o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. Preto niet dôvod nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľov, vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo a prehnane chrániť dodávateľa, ktorý sám zmluvu koncipoval. Predmetná vec sa týka aj práva EÚ (Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Treba pripomenúť, že ide o formulárovú zmluvu, ktorej predformulované zmluvné podmienky spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť. Ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Obč. zákonníka, resp. ich nedá do súladu s § 54 ods. 1 v návaznosti na § 879f ods. 3, 4 Obč. zákonníka, tak sa dostáva do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné (§ 39 Obč. zákonníka). O takýto rozpor ide aj vtedy, ak by sa postavenie spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy s použitím inštitútu práva podľa Obchodného zákonníka s odkazom na § 261 ods. 3 zhoršilo napriek tomu, že Občiansky zákonník upravuje pre spotrebiteľa rovnaký inštitút priaznivejšie, čo sa týka aj inštitútu premlčania.

V podstate jedinou odvolacou námietkou žalobcu bolo to, že uzavretá úverová zmluva zo dňa 14.3.2008 je absolútnym obchodným vzťahom v zmysle § 261 ods. 3 písm. d/ Obč. zákonníka, a to bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Preto aj jeho úprave podlieha premlčacia doba (§ 397 Obch. zákonníka), ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. Aj pre rozhodovanie odvolacieho súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia jeho rozhodnutia (§ 154 ods. 1 O.s.p.). Preto pre správne závery súdu prvého stupňa ohľadom premlčania nároku žalobcu je potrebné aplikovať aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19.6.2013, z ktorého záverov vychádzal odvolací súd v čase rozhodovania. Uvedené rozhodnutie Ústavného súdu rieši obdobnú právnu vec, pokiaľ žalobca ako dodávateľ považuje úverovú zmluvu ako absolútny obchod podľa § 261 ods. 3 Obch. zákonníka. Teda aj na zmluvu úverovú, uzavretú v konkrétnom prípade medzi účastníkmi dňa 14.3.2008, platí regulovaná osobitná právna úprava zákonom č. 634/1992 Z.z., pretože ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Z tohto dôvodu aj na posúdenie premlčacej doby platí o nej výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa, v danom prípade pre žalovaného, a to že nárok žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia podlieha 2-ročnej premlčacej dobe v zmysle ustanovení Obč. zákonníka. Zároveň platí ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Obč. zákonníka, podľa ktorého, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z tohto dôvodu správne rozhodol súd prvého stupňa, ak pre námietku premlčania nároku žalobcu jeho návrh (na vydanie bezdôvodného obohatenia) zamietol.

Z uvedených dôvodov nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, iba potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, ich náhrada mu priznaná nebola.

To isté sa týka aj vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Odvolací súd síce pri vyhlásení rozsudku rozhodol, že prisudzuje mu náhradu trov odvolacieho konania, avšak v zákonnej lehote si ich v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil. Z tohto dôvodu mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.